

Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimus Lahden kaupunkiseudun ja valtion välillä

2021-2027

LAHTI

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimus

1. Sopimusosapuolet

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) ja Lahden kaupunki

Muut yhteistyösapuolet ovat:

Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT

LAB ammattikorkeakoulu Oy

Helsingin yliopisto

Lahden seudun kehitys LADEC Oy

Päijät-Hämeen liitto

Hämeen ELY-keskus

Ympäristöministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

2. Tarkoitus ja tausta

Hallitus on asettanut tavoitteeksi nostaa Suomen tutkimus- ja kehittämismenojen osuus nykyisestä 2,7 prosentin bruttokansantuoteosuudesta 4 prosenttiin 2030 mennessä. Tähän pääsemiseksi tarvitaan yhteistä näkemystä ja missioita, kunnianhimoisempaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (tki-toimintaa) sekä investointeja niin julkiselta kuin yksityiseltä sektorilta.

Kansallisen TKI-tiekartan mukaan korkeatasoinen osaaminen on perusta, jolle tavoitteiltaan kunnianhimoista, alueiden, alojen ja organisaatioiden vahvuudet hyödyntävää, kansainvälisesti kilpailukykyistä ja yhteiskunnan uudistumista tukevaa innovaatiotoimintaa voidaan rakentaa. Valtion ja kaupunkien väliset ekosysteemisopimukset ovat olennainen osa tiekartan uutta kumppanuusmallia, jonka tavoitteena on vahvistaa julkisen ja yksityisen sektorin välistä TKI-yhteistyötä. Osaamiskärkien vahvistamiseksi, leventämiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi tutkimusta ja sitä hyödyntäviä verkostoja on koottava isommiksi osaamiskeskittymiksi ja ekosysteemeiksi.

Hallitusohjelmassa linjataan, että yliopistokaupunkien kanssa luodaan erilliset sopimukset julkisen ja yksityisen tki-rahoituksen strategisesta kohdentamisesta globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien vahvistamiseksi. Ekosysteemisopimukset ovat osa hallituksen toimia, joilla Suomesta halutaan luoda vuoteen 2030 mennessä maailman toimivin kokeilu- ja innovaatioympäristö. Hallitusohjelman strategisena tavoitteena on, että Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä. Innovatiivisten julkisten hankintojen määrää halutaan kasvattaa 10 prosenttiin julkisista hankinnoista vaalikauden loppuun mennessä sekä niiden avulla kehittää palveluja, luoda kasvua ja mahdollistaa referenssimarkkinoiden kehittymistä.

Kansallisen kaupunkistrategian mukaan kaupungit toimivat osaamisen ja innovaatiotoiminnan sekä yritystoiminnan kehittämisen alustoina. Strategia tunnistaa, että kaupungit ja valtio yhdessä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä elinkeinoelämän kanssa luovat edellytyksiä maailmanluokan osaamiskeskittymille ja innovaatioympäristöille.

Sopimuksessa määritellyt strategiset painopisteet vastaavat opetus- ja kulttuuriministeriön tunnistamia ja tukemia korkeakoulujen osaamiseen perustuvia vahvuuksia.

Sopimus on luonteeltaan aiesopimus, joka määrittää osapuolten tahtotilan, tavoitteet ja painopisteet.

3. Tavoitteet

Ekosysteemisopimusten kantavana ideana on innovatiiviset ja edelläkävijyyttä tavoittelevat kaupungit, jotka omien vahvuuksien pohjalta hyödyntävät digitalisaation, uusien teknologioiden ja hiilineutraaliuden tuomia mahdollisuuksia ja siten vauhdittavat elinkeinoelämän uudistumista ja kestävästä kaupunkia.

Sopimuksilla vahvistetaan vetovoimaisten osaamiskeskittymien ja innovaatioympäristöjen rakentumista sekä suomalaisten toimijoiden kytkeytymistä kansainvälisiin tki-verkostoihin ja arvoketjuihin. Sopimuksilla kehitetään innovaatiotoiminnan ekosysteemejä eli tiiviitä yhteistoimintaverkostoja, vahvistetaan osaamiskärkeä sekä lisätään tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuutta kaupunkilähtöisesti. Keskeisinä keinoina ovat kaupunkikehityshankkeet, innovatiiviset julkiset hankinnat, tutkimustulosten hyödyntäminen, uudet liiketoiminta-ekosysteemit, start-up -yhteisöt sekä osaamisen vahvistaminen kansainvälisten osaajien avulla. Toimenpiteiden odotetaan luovan uutta paikallista kehitysdynamiikkaa, kansainvälisesti merkittäviä uusia kasvuavauksia sekä kaupunkien välisen yhteistyön tiivistymistä sopimuksen painopistealueilla.

Lahden kaupunkiseudun ja valtion välinen ekosysteemisopimus tukee kaupungin innovaatiotavoista kasvua, kilpailukykyä, elinvoimaa, työllisyyttä ja kansainvälistymistä. Toimenpiteet kohdistuvat seuraavassa kohdassa 4 kuvattuihin strategiisiin painopistealueisiin.

Strategisten painopistealueiden keskeiset sisällöt on valmisteltu yhteistyössä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän kanssa.

4. Strategiset painopistealueet 2021-2027

Lahden seudun strategiset painopistealueet ovat *Kaupunkien hiilineutraali kiertotalous* ja *Kansainvälinen urheiluliiketoiminta*.

Lahden kaupunkiseutu on kansainvälinen edelläkävijä kestävässä kehityksessä sekä urheilu- ja tapahtumaliiketoiminnassa. Strategisissa painopisteissä kulmineituvat alueen ja yhteistyökumppaneiden vahvuudet sekä tulevaisuuden merkittävä kasvu-, elinvoima-, innovaatio- ja liiketoimintapotentiaali kansallisesti ja kansainvälisesti.

Lahden lähtökohdat Euroopan ympäristöpääkaupunkina 2021, kansainvälisenä urheilukaupunkina ja Suomen uusimpana yliopistokaupunkina luovat vankan perustan rohkealle ekosysteemikehittämiselle kansainvälisessä, kansallisessa ja alueellisessa yhteistyössä.

Painopistevalinnat edistävät Lahden kaupungin Rohkea ympäristökaupunki 2030 -strategiaan sekä alueellista kilpailukykystrategiaa, jossa kaupunkiseudun kärkinä ovat kiertotalous, muotoilu sekä liikunta ja elämykset. Näiden lisäksi valinnat vahvistavat alueen korkeakoulujen strategioita (LUT-yliopisto, LAB-ammattikorkeakoulu, Helsingin yliopisto) sekä koulutuksen ja tki-toiminnan painopisteitä.

4.1. Kaupunkien hiilineutraali kiertotalous

Visio 2027: Lahti ja Suomi ovat on kaupunkien hiilineutraalien kiertotalousinnovaatioiden kansainvälisiä edelläkävijöitä ja liiketoimintavetureita.

Toiminnallaan Lahti osaltaan edistää kansallisia tavoitteita, joita ovat:

- Suomi on hiilineutraali vuonna 2035.
- Suomi kansainvälisesti profiloitunut kiertotalouden edelläkävijä.
- Suomessa edistetään tuotteita korvaavien palvelujen syntymistä ja vahvistetaan neitseellisiä raaka-aineita korvaavien kierrätysraaka-aineiden markkinoita.
- Suomen kansainvälinen vienti kasvaa.

Alueelliset tavoitteet 2021-2027:

- Lahti on hiilineutraali kaupunki vuonna 2025.
- Lahdessa sijaitsee Suomen hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus.
- Lahden materiaalikiertojen keskus sekä kansallinen koulutus- ja tutkimusalusta palvelee koko Suomea.
- Lahden seudulle sijoittuu merkittäviä uusia kiertotalousinvestointeja ja yrityksiä.
- Lahden seudun kiertotalousekosysteemiin osallistuvien yritysten määrä kasvaa merkittävästi.
- Lahden seudun työllisyystilanne paranee.

Toimenpiteet painottuvat erityisesti kaupunkeihin ja kaupunkien väliseen yhteistyöhön. Kaupunkien hiilineutraali kiertotalous -kokonaisuus vahvistaa Suomen edelläkävijyyttä tulevaisuuden hiilineutraaleissa kiertotalousratkaisuissa. Kaupunkien vahva rooli kiertotalouskehityksen alustana mahdollistaa uusien kiertotalousinnovaatioiden syntymisen julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä. Painopiste edistää kestävästä tki-toimintaa, kasvua, työllisyyttä sekä kansainvälistä liiketoimintaa.

Painopiste toteuttaa EU:n kiertotalouden ohjelmaa, Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja vastaa kansallisen biotalousstrategian sekä kansallisen strategisen kiertotalouden edistämishjelman tavoitteisiin.

Lahti on hiilineutraali kaupunki vuonna 2025, ensimmäisenä suurena kaupunkina Suomessa. Johtavana ympäristökaupunkina ja Euroopan ympäristöpääkaupunkina 2021 Lahden kaupungilla on tahtotila rakentaa yhteistyötä ja verkostoa Hiilineutraali kiertotalous -teemassa sekä alla olevissa toimenpidekokonaisuuksissa (temaattinen vetovastuu).

4.1.1. Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus ja innovaatioekosysteemi

Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus ja innovaatioekosysteemi saattaa yhteen suomalaiset kaupungit, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset (mm. LUT-yliopisto, LAB-ammattikorkeakoulu, Helsingin yliopisto, VTT) sekä rakennusteollisuuden yritykset. Yhteistyössä ovat keskeisiä uudet innovatiiviset suomalaiset ratkaisut hiilineutraalissa rakentamisessa ja liiketoimintamahdollisuudet kansainvälisille ja kotimaisille markkinoille.

Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset kehittävät yhdessä yritysten kanssa suomalaista osaamista ja teollisia ratkaisuja rakennusten CO₂-päästöjen vähentämiseksi. Toiminnassa pureudutaan kokonaisvaltaisesti hiilineutraalin rakentamisen elinkaareen (mm.

kaavoitus, rakentaminen, rakennusmateriaalit, energiatehokkuus, hiilen varastointi, rakennuksien purku ja korjausrakentaminen, hulevesiratkaisut, purkumateriaalin hyödyntäminen, kaukojäähdytys sekä tontti- ja piharatkaisut).

Tavoitteena on, että Suomessa syntyvät maailman parhaat hiilineutraalin rakentamisen innovaatiot kansainvälisille markkinoille Lahden hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskukseen, yrityksiin, korkeakoulujen ja julkisen sektorin yhteistyönä.

Välitavoitteet v. 2023 mennessä:

- Kehitetään ja laajennetaan Lahden hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus kansalliseksi ekosysteemiksi.
- Avataan Lahden kaupungin ja kaupungin rakennuttajayksiköiden kaavoitus- ja rakennushankkeet kestävän rakentamisen ja kiertotalousinnovaatioiden kehitysalustaksi korkeakouluille ja yrityksille.
- Mahdollistetaan pilotti- ja demonstraatiokohteet, joissa korkeakoulut ja rakennusteollisuus kehittävät ja testaavat uusia hiilineutraalin rakentamisen suunnitelmia, teknologioita, materiaaleja ja toimintamalleja.
- Käynnistetään rakennussektorin kiertotalousinnovaatioiden kaupallistamisohjelma yhteistyössä yritysten ja korkeakoulujen kanssa.

4.1.2. Lahden materiaalikiertojen keskus sekä tutkimus- ja koulutusala

Lahden materiaalikiertojen keskus on tulevaisuuden kiertotalousratkaisujen ekosysteemi ja tutkimus- ja koulutusala, joka yhdistää innovatiivisella tavalla eri toimialojen yritykset, korkeakoulut (mm. LUT-yliopisto ja LAB-ammattikorkeakoulu) sekä julkisen sektorin.

Materiaalikiertojen kehittäminen tarkoittaa kestäviä raaka-aineita, erilaisten materiaalien koko elinkaaren hallinnan ratkaisuja ja hiilineutraalia yhteiskuntaa. Lahden materiaalikiertojen keskus koostuu veturiyrityksien muodostamista klustereista. Klusterien investoinnit integroidaan keskuksessa, joka palvelee järjestelmätason ja yksittäisten klustereiden tutkimus- ja kehittämistyötä. Yritys- ja korkeakoulu yhteistyönä keskuksessa yhdistetään kehitystarpeita yli nykyisten toimialojen (mm. kestävää pakkaamista, mekaaninen metsäteollisuus, vesi, jätteiden hallinta, hiilineutraali rakentaminen, muovien käsittely, tekstiilien käsittely ja viljat).

Lahden materiaalikiertojen keskus palvelee kiertotalouden innovaatiotoimintaa ja kansainvälistä liiketoimintaa teollisessa mittakaavassa. Kehittämistyössä hyödynnetään tehokkaasti julkisia datalähteitä, -virtoja, - ja altaita. Avoimen datan päälle rakennettava data-analytiikka luo edellytykset Lahden kaupunkialustalle, jolla vauhditetaan yritysten kehittämistä osana materiaalikiertojen keskusta.

Materiaalikiertojen keskuksen rinnalla Lahdessa käynnistetään LUT-yliopiston haastelähtöinen tutkimusohjelma, joka kasvattaa suomalaista kiertotalousosaamista ja tukee ekosysteemin yhteisinnovaatioita.

Tavoitteena on, että Suomessa syntyvät maailman parhaat materiaalikiertojen innovaatiot Lahden materiaalikeskuksen, yrityksiin, korkeakoulujen ja julkisen sektorin yhteistyössä.

Välitavoitteet v. 2023 mennessä:

- Rakennetaan Lahteen materiaalikiertojen keskus; yritysten ja korkeakoulujen pilottiympäristö ja yhteisinfrastruktuuri.
- Käynnistetään Lahdessa, LUT-yliopistossa, haastelähtöinen future-proof-tekniologioita kehittävä tutkimusohjelma tukemaan ekosysteemin yhteisinnovaatioita.
- Tehdään Lahdesta kehitysalusta tulevaisuuden kiertotalousinnovaatioille avaamalla kaupunkikonsernin hiilijalanjälkidataa korkeakoulujen ja yritysten käyttöön.
- Käynnistetään materiaalikiertoon perustuvien kiertotalousinnovaatioiden kaupallistamisohjelma yhteistyössä yritysten ja korkeakoulujen kanssa.

4.2. Kansainvälinen urheiluliiketoiminta

Visio 2027: SportsBusinessHub Finland tuo yhteen lahtelaisen ja suomalaisen urheiluliiketoimintaosaamisen, urheilusektorin innovaatiot sekä kestävät urheilutapahtumat kansalliseksi voimavaraksi.

Kansalliset tavoitteet 2020-2027:

- Suomi on maailman 10. tunnetuimman urheilumaan joukossa kansainvälisessä Sportcal Ltd -rankingissä ja suomalaiskaupunkien sijoitus paranee kaupunkien vertailussa.
- SportsBusinessHub Finland -vientitoiminnassa ja innovaatiotoiminnassa mukana olevien kotimaisten ja kansainvälisten yritysten määrä kasvaa merkittävästi.
- Suomen urheiluun liittyvien tuotteiden ja palveluiden vienti kasvaa.

Alueelliset tavoitteet 2020-2027:

- Lahdessa sijaitsee Pohjoismaiden monipuolisin urheilu- ja testausinfrastruktuuri.
- Lahti SportsHubiin sijoittuu merkittäviä uusia investointeja sekä kotimaisia ja kansainvälisiä yrityksiä.
- Lahden seudun työllisyystilanne paranee.

Kansainvälinen urheiluliiketoiminta -painopiste vahvistaa kansainvälistä urheiluliiketoimintaa ja -vientiä, Suomen asemaa merkittävänä ympärivuotisen urheilun tutkimus- ja testialustana. Kaupunkien, yritysten, korkeakoulujen ja muiden toimijoiden yhteistyönä edistetään kansainvälisen tason urheiluekosysteemiä, kestäviä ja vastuullisia urheilutapahtumia, urheilun suur tapahtumien ja kansainvälisten investointien saamista Suomeen sekä urheilumatkailua. Lahden seudulle toiminta tuo kotimaisten yritysten kansainvälisiä urheilu- ja liikuntasektorin brändejä, jotka hyödyntävät Pohjois-Euroopan monipuolisinta testausympäristöä ympärivuotisena keskuksena, jossa talviliikunta ja –urheilu toimivat vahvana kilpailuetuna.

Painopiste toteuttaa kansallista suur tapahtumastrategiaa, kansallista tapahtumastrategiaa, kansallista matkailustrategiaa sekä alueella sijaitsevien korkeakoulujen ja Suomen parhaimpien urheiluopistojen strategioita. Lisäksi toimenpiteet vahvistavat suomalaista yhteistyötä urheiluviennissä ja alan työllisyysessä.

Lahden kaupungilla on tahtotila rakentaa yhteistyötä ja verkostoa tässä teemassa sekä alla olevissa toimenpidekokonaisuuksissa (temaattinen vetovastuu). Lahden seudulla on toimiva urheilun ekosysteemi, joka toteuttaa kansallista SportBusinessHubFinland -kokonaisuutta.

4.2.1. Urheiluviennin ja liiketoiminnan kansallinen veturi

Lahden seudulla on olosuhteet yli 400 urheilulajin harrastamiseen, sekä Suomen parhaimmat harjoittelukeskukset ja testausympäristöt (Olympic Training Center Vierumäki, Olympic Training Center Pajulahti, KymiRing) ja kansainvälinen talviurheilukeskus. Kokonaisuus käsittää ainutlaatuisen testausympäristön, yritystoimintaympäristön, asiantuntijuuden sekä yhteistyötoimijat laaja-alaiseen kansalliseen ja kansainväliseen tki-toimintaan ja vientiin-

Tuotteistamalla lahtelainen ja suomalainen urheilun infrastruktuuri, tutkimus- ja koulutusosaaminen ja kestävätkä urheilutapahtumaratkaisut, vahvistetaan koko Suomen tunnettuutta urheiluosaajana ja edistetään kansallista urheiluvientiä ja liiketoimintaa.

Tavoitteena on, että v. 2027 mennessä Suomen kansainvälinen vienti on kasvanut ja Suomeen on syntynyt kansainvälisesti merkittäviä urheilun ja liikuntasektorin vientikonsortioita, joissa on mukana suuria yrityksiä, nousevia brändejä sekä start up -yrityksiä.

Välitavoitteet v. 2023 mennessä:

- Uudistetaan kansallinen urheiluekosysteemi, SportsBusinessHub Finland (ml. yritykset, korkeakoulut, kolmas sektori ja julkiset toimijat).
- Tuotteistetaan ja konseptoidaan Lahden kansainvälisen tason tutkimus- ja testausalusta kansainväliseen vientiin (ml. Lahti SportsHub, Pajulahti Olympic Training Center, Vierumäki Olympic Training Center, KymiRing sekä alueen TKI-toiminta).
- Edistetään kansainvälistä urheiluvientiä kansallisessa yhteistyössä (mm. EU-Asia Gateway, Business Finland, sustainable winter sports solutions).
- Rakennetaan kokonaisvaltaisen Lahti All Inclusive -palvelu kotimaisille ja kansainvälisille sijoittuvalle yrityksille.
- Laajennetaan Smash Lahti -konsepti kansainväliseksi urheilun start-up-alustaksi, joka toimii erityisesti siltana Aasian ja Pohjois-Euroopan välisenä urheiluliiketoiminnan ja urheiluteknologian kasvuyritysten ja TKI-toiminnan kanavana.
- Tuetaan kansainvälisiä urheilu- ja urheiluteknologiayrityksiä sijoittumisessa Lahden seudulle.

4.2.2. Suomen urheilu-, liikunta-, matkailu- ja suurtapahtumaekosysteemi

Urheilun kansainvälisiin tapahtumiin erikoistuneet kaupungit: Lahti, Helsinki, Tampere, Turku ja Jyväskylä ovat kokeneita ja luotettavia kansainvälisten suurtapahtumien järjestäjiä. Vuodesta 2020 alkaen Lahti koordinoi kansallista urheilu-, liikunta-, matkailu- ja suurtapahtumaekosysteemiä. Tämä toteutetaan yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä tapahtumakaupunkien, urheiluopistoyhdistyksen sekä -säätiön kanssa.

Kansallisessa urheilutapahtumakehittämisessä hyödynnetään erityisesti Lahden ympäristöosaamista kestävien tapahtumien tuotannossa. Lahden kansainvälisten suurtapahtumien ympäristöosaaminen on huomioitu kansainvälisesti mm. Lahti2017 MM-kisojen legacynä. Lisäarvon antaa Euroopan ympäristöpääkaupunkibrändi ja sitä kautta syntyvät ainutlaatuiset toimintamallit.

Tavoitteena on, että Suomi on v. 2027 kansainvälisesti tunnettu urheilutapahtumistaan ja urheilumatkailukohteistaan.

Välitavoitteet v. 2023 mennessä:

- Edistetään Suomen tunnettuutta kansainvälisten suurtapahtumien johtavana maana Euroopassa SportBusinessHub Finland -toiminnan avulla.
- Vahvistetaan kansainvälisten urheilun suurtapahtumien hakemiseen ja toteuttamiseen liittyvää osaamista; Suomen edunvalvontaa kansainvälisten suurtapahtumien hakuprosesseissa.
- Kasvatetaan Sports Tourism -matkailutuloa tapahtumien avulla alueellisesti ja kansallisesti.
- Edistetään ylimaakunnallisia hankkeita (Business Finland/ Visit Finland), mm. Lakeland Finland tapahtumayhteistyö moottoriurheiluteemassa.

4.2.3. Lahti SportsHub - Suomen kansainvälinen urheiluareena

Lahti tarjoaa jo kansainvälisesti kilpailukykyisen urheiluinfran ja talviurheilufasilitteetit. Lahdesta tekee ainutlaatuisen kaupungin sijainti ja kompakti urheiluliiketoiminta. Kansainväliset mitat täyttävä moottoriurheilukeskus, KymiRing, kaksi Olympiakomitean urheiluopistoa, eteläisen Suomen monipuolisin laskettelukeskus Messilä sekä Lahden urheilukeskus sijaitsevat alle tunnin säteellä lentokentästä ja satamista.

LahtiBusinessSportHub- keskittymästä rakennetaan ympärivuotinen urheilutapahtumien, yritystoiminnan, urheilumatkailun ja seuratoiminnan keskittymä: kansallinen talviurheilun ykkösareena, Lahden urheilukeskus, Ranta-Kartanon vesiliikuntakeskus ja hotelli, vähintään UEFA kat2-tason hiilineutraali Kisapuiston jalkapallostadion, Salpausselkä UNESCO Global Geopark sekä pyöräily- ja ulkoilureitistöt.

Kehitystoimenpiteet kasvattavat koko Suomen imagoa urheiluosaajana ja urheilumatkailukohteena sekä vahvistavat uusia urheilusektorin liiketoimintamahdollisuuksia kansainvälisesti. Urheiluinvestoinnit hyödyttävät Lahden alueen ja pääkaupunkiseudun asukkaita ja aktiivisen seuratoiminnan avulla pidetään huoli kehittyvän urheiluinfran riittävästä käyttöasteista.

Tavoitteena on, että v. 2027 Lahdessa sijaitsee Pohjoismaiden paras, monipuolisin ja saavutettavin urheilu- ja testausinfrastruktuuri.

Välitavoitteet v. 2023 mennessä:

- Laaditaan Lahti SportsHub -infra-, kehitys-, kansainvälistymis-, liiketoiminta- ja investointiohjelma.
- Toteutetaan Lahti SportsHub –investointiohjelma.

- Keskitetään urheilubusiness- ja lajiosaaminen entistä vahvemmin Lahti SportsHubiin; jokainen toimija tuo oman erityisosaamisensa ekosysteemiin.

4.2.4. Suomalainen urheilun tutkimus- ja koulutus osana SportsBusinessHub liiketoimintaekosysteemiä

SportsBusinessHub sitoo urheilun ja liikunnan tutkimuksen ja koulutuksen osaksi ekosysteemin kaupallista toimintaa. Lahdessa tehdään merkittävää kansainvälistä urheilusektorin koulutus- ja tutkimustoimintaa, jota hyödynnetään SportsBusinessHub Finland -kokonaisuuden edistämiseksi ml. LUT-yliopiston tekniikka (mm. sport engineering, simulaatioteknologia ja biomekaniikka) ja kauppatieteet (mm. sport business), LAB-ammattikorkeakoulun tekniikka ja muotoilu (mm. eSports, urheiluteknologia ja älyvaatetus), Haaga-Helia ammattikorkeakoulun urheiluvallennus ja -johtaminen (Vierumäki), Pajulahden urheiluopisto, Vierumäen urheiluopisto, Koulutuskeskus Salpaus sekä Salpausselän yläkoulun urheiluluokka ja urheilulukio.

Lisäämällä tähän kokonaisuuteen muun valtakunnallisen tutkimus- ja koulutustarjonnan (mm. Jyväskylän yliopisto ja Turun yliopisto) rakennetaan kansainvälisesti merkittävä ja kiinnostava osaamiskokonaisuus.

Tieteellinen tutkimus sekä koulutus- ja yritysysteistyö tuottavat kaupallisia innovaatioita, joita tuotteistetaan kansainvälisille markkinoille, erityisesti Aasiaan. Käytännön kansainvälisen toiminnan alustana kehitetään Smash Lahti -start up -konseptia, joka muodostaa tki- ja urheiluliiketoiminnan kehittämisfoorumin.

Tavoitteena on, että v. 2027 mennessä suomalainen urheilututkimus ja -koulutus tuottaa merkittäviä uusia urheilusektorin innovaatioita ja kansainvälistä liiketoimintaa.

Välitavoitteet v. 2023 mennessä:

- Tuotteistetaan ja konseptoidaan Suomen kansallinen urheilututkimus ja koulutus osaksi SportsBusinessHubin kaupallista innovaatiotoimintaa
- Edistetään suomalaisen urheilututkimuksen roolia kansainvälisesti liiketoiminnan edistäjänä.
- Rakennetaan uusia kansallisia ja kansainvälisiä TKI-mahdollisuuksia urheilun, kestäväen urheilun ja urheiluteknologian sektorilla.

Strategisia painopisteitä tukemaan Lahden kaupunki laatii tavoitteet kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen edistämiseksi. Erityisenä mittarina hyödynnetään hankintojen CO2 -päästöjä.

5. Sopimuksen rahoitus

Valtio ja kaupunki yhdessä rahoittavat sopimuksen toteuttamista. Sopimusta rahoitetaan EU:n kestäväen kaupunkikehittämisen rahoituksella vuosina 2021-2027 (EAKR, ESR ja soveltuvin osin JTF). Tätä ennen sopimusten toimeenpanon käynnistystä rahoitetaan kansallisesta alueellisesta kehittämisrahasta (AKKE-rahasta).

Kaupunkiseudun rahoituskehys sopimuksen mukaiseen toimintaan osoitetaan TEM:n alueellisissa rahoitusjakopäätöksissä (AKKE-rahoitus ja EU:n kestävän kaupunkikehittämisen rahoitus) pohjautuen sopimusohjeissa (TEM 24.6.2020) määriteltyihin kriteereihin.

Ekosysteemisopimuksen kokonaisrahoituksessa sovelletaan ohjeellista jakosuhdetta, jossa paikallinen omarahoitusosuus (Lahden kaupunki ja muu julkinen rahoitus) on 40 % ja EU:n kestävän kaupunkikehittämisen rahoituksen osuus 60 % (EU ja valtio). Käynnistysvaiheen AKKE-rahoituksessa sovelletaan samaa rahoitussuhdetta. Mahdollisissa yliaalueellisissa teemaverkoissa sovelletaan tästä poikkeavaa jakosuhdetta.

EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen sisältämiä rahoitusvälineitä voidaan erikseen hyödyntää sopimuksen mukaisten kokonaisuuksien (kuten investoinnit) toteuttamiseen.

6. Toteutus ja seuranta

Kaupunkien kanssa solmittavat ekosysteemisopimukset yhdessä muodostavat EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman kestävästä kaupunkikehittämisestä koskevan kaupunkikehittämisen suunnitelman. Kunkin kaupunkiseudun sopimuksessa toteutettavien toimenpiteiden tulee olla kaupunkikehittämisen suunnitelman mukaisia. Toimeenpanossa noudatetaan lakia alueiden kehittämisestä ja alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta ja rahoittamisesta. Hankkeiden tukikelpoisuuden arviointi perustuu Uudistuva- ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman ohjelma-asiakirjaan.

Sopimuksen toteuttamista seurataan oheisen toimeenpanosuunnitelman kautta, johon tässä vaiheessa on esimerkinomaisesti kirjattu suunnitteilla olevia hankeaihoita. Toimeenpanoliitettä käytetään jatkossa sopimuksen tavoitteiden toteutumisen seurantaan. Sopimuksen toteutuksen myötä täsmentyvät toimenpiteet ja hankkeet kirjataan vastaavalla tavalla.

Ekosysteemisopimusta varten Lahden kaupunki perustaa johtoryhmän, jossa ovat edustettuina sopimuksen paikallinen pääosapuoli Lahden kaupunki sekä Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT, LAB ammattikorkeakoulu Oy, Helsingin yliopisto, Lahden seudun kehitys LADEC Oy, Päijät-Hämeen liitto, Hämeen ELY-keskus. Johtoryhmä vastaa sopimusta toteuttavien ja sopimuksessa mainittujen strategisten painopisteiden mukaisten hankkeiden ja toimenpiteiden valinnasta sekä toteutuksen seurannasta. Kaupunki sopii yhteistyökumppaneiden kanssa yhteiset tavoitteet ja ohjaustoimintokäytännöt.

Sopimukset solmineiden kaupunkien, työ- ja elinkeinoministeriön ja muiden sopimuksissa mukana olevien kansallisten toimijoiden välille perustetaan kansallinen ohjausryhmä, jonka tehtävänä on koordinoita ja seurata sopimusten toteuttamisen kokonaisuutta. Ohjausryhmän tarkoituksena on myös varmistaa hyvä vuorovaikutus kaupunkiseutujen kanssa tavoitteena sopimusten laadukas ja tuloksellinen toteuttaminen ja vertaiskehittäminen.

Sopimuksen sisältöjä (strategisia painopisteitä) voidaan tarpeiden mukaan ja osapuolten välillä yhteisesti tarkistaa sopimuskauden aikana sopimusasiakirjaa päivittämällä. Niin ikään, mikäli sopijaosapuolen edellytykset sopimuksen toteuttamiseen oleellisesti muuttuvat, sopimusta voidaan tarkistaa tai se voidaan purkaa sopijaosapuolen aloitteesta. Tarkistaminen ja purkamisilmoitus tehdään kirjallisesti.

Sopimus astuu voimaan molempien osapuolten allekirjoitettua sen ja päättyy 31.12.2027.

Allekirjoitukset

Mika Lintilä
Elinkeinoministeri

NN
Lahden kaupunki

LIITE: Alustava toimenpidesuunnitelma